



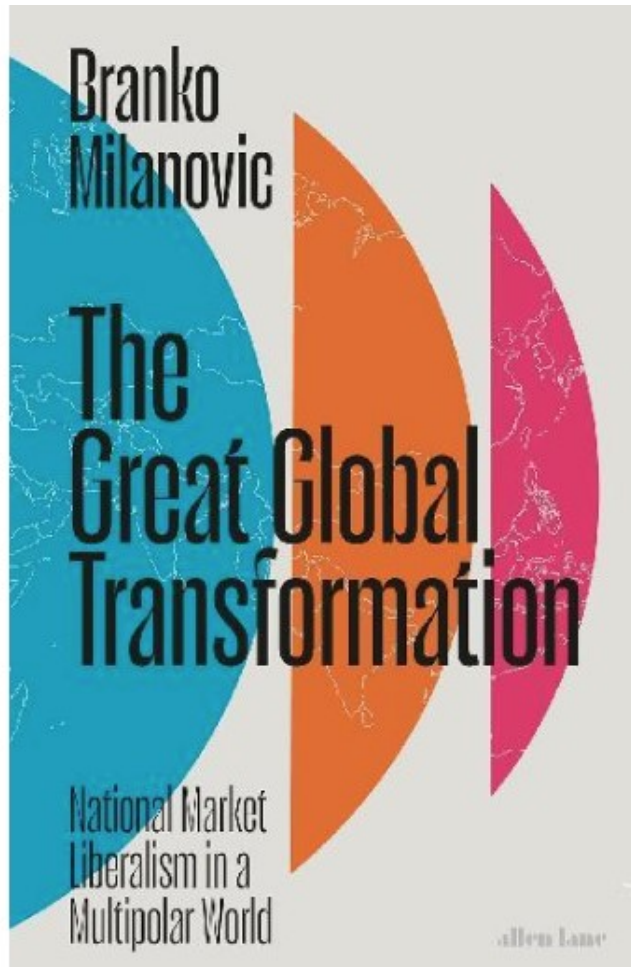
Зашто је неолиберализам и на унутрашњем и на међународном плану пропао? На то питање одговарам – много детаљније него што ро могу у овом кратком чланку – у својој предстојећој књизи „Велика глобална трансформација: Национални тржишни либерализам у мултиполарном свету“. Ово питање постављам и из личних разлога: неки од мојих најбољих пријатеља су неолиберали. Био је то генерацијски пројекат западне „baby-boom“ генерације, који су касније усвојили и други – попут нас из источне Европе или елита у Латинској Америци и Африци. Када данас сретнем своје остареле бејби бумере, који и даље показују готово несмањени жар за неолиберализам, делују ми као идеолошке избеглице из света који је одавно нестао. Они нису с Венере или с Марса; они су са Титаника.



Као и комунизам, неолиберализам је поражен стварношћу

Када кажем да је неолиберализам поражен, не мислим да је поражен интелектуално, у смислу да постоји спреман неки алтернативни пројекат који само чека своју прилику да га замени. Не: као и комунизам, неолиберализам је поражен стварношћу. Реални свет је једноставно одбио да се понаша онако како су либерали мислили да треба.

Најпре морамо признати да је тај пројекат имао многе привлачне стране. Идеолошки и генерацијски био је повезан с бунтовном генерацијом шездесетих, па му је порекло било неконформистичко. Промовисао је расну, родну и сексуалну равноправност. Својим нагласком на глобализацији заслужан је за највеће смањење глобалног сиромаштва у историји и за помоћ бројним земљама да пронађу пут ка просперитету. Чак и његов често оспоравани Вашингтонски консензус – иако су неке његове заповести спровођене до крајности, а друге игнорисане – у основи је исправан и има много тога што говори у његову корист. Није најмање важно то што нуди једноставан и лако разумљив приступ економској политици: не треба више од једног сата да се објасни и економски најнеупућенијој особи.





Успон и пад неолиберализма

Пише: Бранко Милановић
недеља, 26 октобар 2025 11:45

